

Lehekuu
18. päiv
2023

Nummör
10 (538)

Leht mass 0,80 €

UMALÕ LEHT

V A N A - V Ö R O M A A R A H V A U M A N K E E L E N L E H T

Leetmaa Kadri: sisemäne kirjvüs tege mi maa ja rahva kimmämbäs

Kae lk 2

Talna võrokõsõ peivä suurtkoko

Kae lk 3

Kuis Kolepi kooli rahvas 1964. aastal keväjäpito pidi

Kae lk 4

Keelekohvik Waldorfi koolin. 9. lehekuu pääväl peeti Euruupa päivä ja Väiku Werrone (Võro Waldorfi kuul) latsõ tei tuul pääväl umma kuuli keelekohvigu. Olli eesti, inglüse, prantsusõ, hispaania ja ukraina kohvigu. Kõnõldi esi kiili ja pakuti tuu maa süüke. Vahepalas tandsiti, lauti ja üteldi salmikõisi. 2. klassi latsõ ütten oppaja Hilbi Kristinaga olli tennü võro keele kohvigu, kon olli sööginiime silte päääl võro keelen ja sai süvvä mi kandi süüke. Näütüses Võromaa hampsahusõ taldrigu päääl olli sõir, suidsulihä, puravik ja hapnõ kurgi. Eräle sai osta pannkuukõ sahvtiga, karaskit, pörknit ja muud hääd.

FASTRÕ MARIKO jutt ja pilt

Räpinäl peetäs hää kodo päivi

20. ja 21. lehekuul omma Räpinäl hää kodo päivä ütten kodo-kohvikidõga.

Eesti päiv Kornetin

27. lehekuul peetäs Lätimaal Kornetin Eesti päivä, kon ettekandõ ja näütüse omma võro-

kõisi Umast Pidost ja setodõ kuningriigist. Tegemise nakkasõ pääle kell 16.

Põlva päivä omma lehekuu lõpun

Põlva päivä omma timahava 25.–28. lehekuuni. Kavva saa kaia: polvapaevad.ee.

UL

LUIGA KRISTJANI PILDIT

Valmis om saanu vahtsõnõ piltsõnastu latsilõ

Võro instituudil om valmis saanu opiraamat «Piltsõnastu latsilõ 3». Raamat on seen hulga värmiliidsi pilte, vannu ja vahtsõnõ, Võromaa sümboliid, veidükese lausit, sõnastik.

Raamat om mõttõld latsilõ võrokeelitside sõnnu ja lausõjupikõisi opmisõs, a tuud võiva ka suurõ kuun latsi vai latsõlatsiga uuri.

Piltsõnastu omma kokko säädnü Fastrõ Mariko, Toomõ Triin ja Haugi Evely. Kunstnigutüü tekõ Luiga Kristjan, kujond ja külgi pääle sääd Lõõperi Priit.

Vahtsõnõ piltsõnastu saa osta Võro instituudist vai veebipoodist umapuut.ee

UL

Maakunna laulu- ja tandsupido kuts üles aigu võtma

RAHMANI JAN

20. lehekuul peetäs Kubija laululava päääl Võro maakunna laulu- ja tandsupido päälkiräga «Võta aigu!».

«Lavastaja Kõrrõ Tea mõtõ olli, et mi kõik aig ruttami egäle poolõ, om kipõ, a pido võinu miilde tulõta, et vahepäääl tulõ ka aigu võtta.» seletäs pido kõrraldaja Valsi Kristi Võromaa arõnduskeskõst. Mõttõldõ saadi vunki mano ka Vunderi Eva-Lotta ja Kalkuna Mari laulu «Mul aigu om» sõnomist.

Pido muusigajuht om Rõõmusõ Signe. Eräle tulõ pidol seto kultuuriplokk, midä lavastas Torm-Kriisi Piret, ja folklooriplokk, midä lavastasõ Mähari Kadri ja Leelanssi Inga.

«Seo aasta tulõ väega uhkõ pido, selle et meil om esinejit üle 2000. Omma Võro maakunna koori, tandsurühmä, orkestri, rahvamuusigu. Meil omma ka küläliskollektiivi Põlva maakunnast, selle et sääl maakundlikku pito timahava ei tetä. Viil om kolm kollektiivi Tartomaalt ja ütten Harjumaalt.» kõnõlõs Valsi Kristi.

RAHMANI JANI PILT

Võro maakunna laulu- ja tandsupido kõrraldaja Valsi Kristi Võromaa arõnduskeskõst.

Pido ettevalmistamisõga om hulga tüüd olnu, a Valsi Kristi om rõõmsa, et om hulga häid abiliidsi. «Võro liinavalitsusõ rahvas tekõ Kubija laululava man talgu, nii es piä mi eräle talgit kõrraldama. Kubija laululava edine om puhas, minevä

aasta valõti vahtsõnõ tandsuplats. Loodami, et kõik esinejä tulõva kohalõ ja päältkäe näile ütten elämä.» ütles tä.

Nätäl ildampa, 28. lehekuul peetäs Kubijal ka Lõuna-Eesti memme-taadi rahvapito «Metsast merele». Tuul pää-

väl om Kubija laululava pääle uuta 83 vanõmbidõ inemiisi laulu-, muusigaja tandsukollõktiivi. Kokko ast memme-taadi pidol üles 880 esinejät Võro, Põlva, Valga ja Villändi maakunnast.

Pääle naas koorõ kirjapandminõ Umalõ Pidolõ

UL

Valmis om saanu kuvvõnda Uma Pido noodivihk ja nakkas pääle koorõ kirjapandminõ pidolõ, miä tulõ 1. piimäkuul 2024 Põlvan Indsikurmun.

«Seokõrd om pido teema «Mäng», miä pakk rõõmu kuun olõmisõst, kuun laulmisõst ja kuun hengämisesest. Ütenkuun hõisatõn hoiõtas võrokõisi perändüst. Ja ku mi juurõ omma sügäväl, sis ei kanguda meid siist kunagi ütiski torm ei maru.» kõnõlõs Uma Pido päälkõrraldaja Tigasõ Merike.

Pido kavan om seokõrd vahtsõnõ koorõlõ säetüid laulõ, vanõmbit koorilaulõ, rahvalaulõ ja teemaga kõüdüssen saa pidol näta ka hulga laulumängõ. Pido lavastaja om Põlvast peri Leesalu Diana.

Pidolõ saa hinnast kirja panda kooni 1. märdukuuni 2023. Laulma oodõtas mudilaisi-, latsi-, poiskõisi-, naisi-, mihi- ja segäkuurõ Lõuna-Eesti maa-

kundõst. Niisama omma oodõdu koori muialt Eestist – tulõ õnnõ tahta võrokõisiga kuun võro keelest ja meelest rõõmu tunda ja laulu är oppi.

Nigu varramba, saava ka seokõrd ütiskuurõga kuun püüne pääle astu kunnakoori, kon saava kokko perekunna, sõpruskunna vai kogokunna. Om õnnõ kats nõudmist: kunnakoori piäs viisi pidämä ja täl piäs olõma juhendaja, kiä mõist nuuti lukõ.

Viil oodõtas nurmõnaisi ja mõtsamihi koorõ mano, kiä omma hinnast Umalõ Pidolõ kirja pandnu. Ütenkuun opitas selges naisi- ja mihiikuurõ laulu ja naisi-mihi osa ütiskuurõ laulõn. Täpsämb teedüs www.umapido.ee lingi päält uudisidõ alt alatõn 15. süükõkuust.

Koori kirjapandmisõs tulõ täütä registriirmise vorm internetin. Vormi löüd kodolehe umapido.ee päält rubriigist «Teedüs esinejile».

Pido noodivihk om 80 lehekülge ja ütine kõigi koori-

liike jaos. Latsilõ mass noodivihk 3 eurot ja suuri inemiisi koorõlõ 5 eurot. Koorijuhhi saava noodivihu massulda. Ku koor ei mõista õkva otust tetä, kas tulla Umalõ Pidolõ, sis või pallõlda noodivihu hindäle tutvas saamisõs saata.

Noodivihkõ om võimalik kätte saia:

- Võro Instituudin (Tigasõ Merike, tel 5691 6280);

- Põlvan (Uuslaili Taisto, tel 5749 3451);

- Tartu Omavalitsuisi Liidun (Halliku Astrid, tel 5649 1696);

- postiga (sis tulõ noodivihkõ hinnalõ mano saatõkulu).

Lähembät teedüst saa Uma Pido päälkõrraldaja Tigasõ Merikese käest, merike.tigas@wi.ee, tel 5691 6280. Uma Pido kodolehe aardõs om umapido.ee.

Vahtsõnõ lauluvihun omma:

- ütiskuurõ laulu naisi-, mihi- ja segäkuurõlõ kuun laulmisõs;
- segäkuurõ laulu;
- naisikuurõ laulu;
- latsikuurõ laulu väikeisile ja suurilõ tütärlatsilõ ja poiskõisilõ kuun laulmisõs;
- ütiskuurõ laulu kõigilõ kuun laulmisõs;
- laulumängõ kõigilõ kuun laulmisõs ja mängmises.

MÄRGOTUS

Kuis mägi Muhameedi mano läts

Üteläd, et ku mägi ei lää Muhameedi mano, lätt Muhameet mäe mano. A saa olla ka tõistpite.

Minevä nätal tull' uudis, et Koidula piiripunkt plaanitas kinni panda. Mul om Koidulaga köüdussen uma lugu kõnõlda.

Koolipoiskõsõn saadeti minno talvõl suusatama. Loosi koolimaja vastan Kunnimäel olli nuu raa, kost mäest üles-alla pidi sõitma. Mullõ suusataminõ es istu ja mõtli sakõstõ, et taa mägi võinu tast är kaoda, et ma es pidänü vaivlõma.

Aasta lätsi müüdä. Ütel aol naati Koidula piiripunkti «laendama» ja «arõndama». Sinnä ehitedi suurõ ja uhkõ tii ja raudtiplats. Kõgõ tuu jaos olf matõrjaali vaia ja ruusanõ Kunnimägi veeti kõik Koidula ehitämises är. Mu koolipoisiaignõ unistus, et taad mäke es olnu, olf täüde lännü!

No puhkas mägi teie seen, om lännü Muhameedi mano. Ja ku piiripunkt kinni pandas, kül sis ütškõrd kasus ka hain läbi asfaldi. «Laendajil» ja «arõndajil» om tuust muidoki ütškõik. Nimä otsva joba järgmäst paika, kon luudus segi pöördä ja rahha ütset karmanist tõistõ veerütä. Tulku perän näid vai viiuputus.

RAHMANI JAN,
Uma Lehe päätoimõndaja

UMALEHT

Tulõ vällä egä katõ nädäli takast neläpäävä.

Toimõndusõ aadrõs: Tartu 48, 65609, Võro liin

E-post: info@umaleht.ee, tel 78 222 21

Kodoleht: umaleht.ee

Molovihk: facebook.com/umaleht

Päätoimõndaja: Jan Rahman, tel 56 922 841
jan@umaleht.ee

Abitõimõndaja: Kaile Kabun, info@umaleht.ee

Keeletoimõndaja: Laivi Org, laiviorg@gmail.com

Latsinuka toimõndaja: Mariko Faster,
latsinukk@umaleht.ee

Uma Lehe toimõndusõ kolleegium:
Tiia Allas, Külli Eichenbaum,
Aapo Iives, Kaido Kama,
Ülle Kauksi, Rainer Kuuba,
Evar Saar.

Välläandja: SA Kultuurileht, kl.ee

Tellmine: Express Post AS, tellimine.ee, tel 617 7717

Tõsõ kundi otsast

Ettevõtja PINDMAA AIGAR märgõtas tan ilmaasju pääle tsipa tõsõ nuka alt, ku hariligult kaema harinu oltas.

Luujarahva hengeelo

Ildaagu olf huvitav võimalus kävvü nätal aigu Põha-Küprosõl ütten Ehinä Kristiina, Sepä Silveri ja Seppel-Ehinä Lyga. Mu jaos opa's säändsen seltskunnan olõminõ parõmbalõ tundma luujainemiisi hengeello.

Näi lähkült, kuis sünnüs looming. Kristiina võtsõ valgõ paprõ, läts mõnõkümnes minõtis vähä kõrvalõ ja tull' tagasi kümnesalmilidsõ luulõtusõga. Ku tä tuu ette lugi, olli sääl seen nii tõsidsõ mõttõ elost ja olõmisõst, ilost ja valust. Luulõtusõ sündümise nägemine olf mu jaos ime. Mõtli, kuis mõnõlõ inemisele om antu võimõ panda sõnnu sisse kõkkõ toda, miä mi ümbre om. Niimuudu, et alosõtusõst lõpuni mõttõ alalõ püsüs.

Et provva Ly tähisõ tsõõrikut sünnüpäivä, otsustimi tetä väiku grupiga luulõõdakua, kon kõigil olf võimalus ette lukõ määnegi uma lemmikluulõtusõ. Tuu päävä hummogu tull' Silver uma ukulelega hummogusõõgile ja võtsõ viie üles. Tuupääle ilmu vällä näts hotelli teenindajä ja ütël, et näil om kõõgin ütts Pakistani peri miis Musafar, kiä mäng väega häste rubabi (lau-to muudu muusigariist). Silver kutsõ õkva tuu Pakistani mehe

kah õdagu pilli mängmä.

Tull' väega esimuudu õdak. Loeti luulõtuusi, mängiti pilli ja tunti ütstõõsõst rõdõmu. Kuna provva Ly mõist turgi kiilt (Põha-Küpros om turgikeeline), sai paigapääline rahvas timä tõlkmisõl luulõõdagust ossa ja kõigil lätsi silmä helkämä ja meele lahkõs.

Om suur müsteeriüm, kuis kultuur liit inemiisi ja pand näid üttemuudu hengämä. Säändsen keskkunnan kaosõ är kõik murrõmõttõ, oldas õnnõ periselt kunsti seen.

Peräst kuuli, et rubabimängjä Musafar sai pääl mi õdakut paiga pääl tuntus. Arvada ei kolista tä edespite inämb nii pallo kõõgin anomidõga, a mäng tollõn perädü ilusan hotellin küläliisile pilli. Läbi esierälidse juhussõ sai ütts rahvakunstnik tulla rahva ette ja näüdatä, midä tä periselt mõist.

Tuu nätal andsõ mullõ pallo inämb arvoasamist, miä sünnüs kunstiinemiisi seen ja määne om loomingulinõ palaminõ. Ja ku nä tõnõkõrd midägi äkilist vällä üttese, sis ma tiiä, et tuu ei olõ üteldü kellelegi halva peräst. Nä armastasõ suurõ palamisõga seod kiilt ja paika ja maad, kon mi elämi. Meil tulõ olla väega tenolik, et säändsen inemise mi keskel omma.

Midä võrokõnõ olõminõ tähendäs?

Võrokõsõs olõmist vai hindä tundmist võrokõsõn om perämädsel aol tiimädä pallo välä naarõt. Võrokõisi om esiki nimmat vastalidsis Eesti riigile ja tuu om kimmälä hõel manopandminõ, nigu pallo avaligu arvamisõ parhillatsõl aol tüküse olõma. Tuuperäst tulõgi võrokõisil hindäl parõmbalõ är seletä, mis mi jaos tähendäs võrokõnõ olõminõ ja mille mi arvami, et võro kultuuri ja kiilt tulõ hoita ka nail rassõhil päivil, ku Eestimaa piät hinnäst vaildasõ vasta valmis säädmä.

Ma esi või hinnäst väega lihtsäle pitä eestlases. Mi elämi piiririigin, kon om ka inne säändsit aigõ olnu, et olõmi nukk Euruupun, kon sõta peetas. Eestlases olõminõ om avitanu meil vabas saia, umma riiki luvva ja hoita, vasta saista oholõ, mis om pallodõ soomõugri rahvakiltõ esilõmisõ võimatus tennü. Tõsõlt puult ei tohe mi unõhta, et arvaminõ, nigu saanu ütts inemine olla ütškõrraga õnnõ ütte hindätiidmisega, om peri Nõvvokogo aost, ku näütüses kest Vinnemaad elänü mari vai udmurdi olli passi perrä vinläse. Hindä tundminõ kõrraga eestläse ja võrokõsõna näütäs, et mi olõ tuust väikeisi rahvit alambas pidäväst aost jako saanu. Nii omegi, et esiki ku ma olõ jo pia veeränd aastasata välänpuul Võromaad elänü, om mul mu kiil ja kodokant. Ku mullõ andas võimalus, näütüses rahva kokkolugõmisõl, piä ma hinnäst üttemuudu nii võrokõsõs ku ka eestlases.

Olla eestläne tähendäs mu jaos hindätiidmist riigi perrä. Nii ütse ma hindä kotsilõ sagõhõhe vällämaal, kon om joba tuu väega hää, ku inemise tiidvä, kon Eesti om. Ku ma nakka mõnõ vällämaalasõga pikembälõ kõnõlõma ja juttu tulõ keelest, sis ma kõnõla ka tuust, et ma olõ võrokõnõ ja mul om päält eesti kiilt ütts kiil viil. Tuuperäst ma saagi üldä, et eestlases olõminõ tähendäs mu jaos ka tuud, et pääle aolulidsõlt tan kujonu ütte ammõdikiilt om egä eestläne uhkõ ka tuu üle, et meil om tah viil tõisi kiili ja rahvit kah. Ma olõ kah olnu uhkõ tuu üle, et Eesti om pallo saanu avita mi hõimurahvit hummogupuul Peipsit. Parhilla om tuu asaaja-

LEETMAA KADRI,
võrokõsõst tiidläne

minõ väega keerolinõ, a sääne süameasi om meil kah rahvana pikembät aigu olnu. Tuuperäst omgi väega tähtsä, et mi esi tan vaban maailman lasõ-i väikuid kiili är häädä.

Võrokõsõ hindätiidmine tähendäs viil ütüstunnõt uma maaga – luudusõ ja maastigu. Mu jaos, kes ma parhilla elä Tarto liinan, tähendäs võrokõsõs olõminõ Võromaal üles kasumist, tuud huult, et Võromaa maastigu ja luudus püsüse tulõvidõ põlvini.

Võrokõsõ omma uma keele ja kultuuriga üle elänü viil pallo keerolidsõmba ao. Vinne aigu olõ õs hää koolin võro kiilt kõnõlda. Kes kavvõmbast talost tull', toolõ opati väega kipõlt selges, et edimäne kiil kooliruumõn piät iks eesti kiil olõma. Liina elämä lännü inemise es taha avalikun ruumin võro kiilt pruuki, selle et võro kiil olf nigu harimalda rahva kiil. Nii pallo tuu riigikõrraga õks jõuti, et võro kiil saigi pallodõ inemiisi jaos tõsõs keeles. Eski ku täambä tundva võrokõsõ esi, et om suutumas uhkõ võrokõnõ olla, ei tii tuu ümbre häõtüst, miä minevä saandi võõra võimu aigu võro keelega tetti.

Mi olõmi harinu mõtlõma, et eesti kiil ni Eesti riik om ütts ja kiilt olõ õi riigilda. Tuu om tõstõst nii, et uma riik hoit kiilt kõgõ parõmbalõ. A tahami mi tuud tunnistu vai ei, piaaigo egä keele aoujnu om pikemb ku riigikõrd. Keele jaos omma pikän aoluun parõmba ja halvõmba ao ja keele püsüse, ku häid aigõ om rohkõmb. Võrokõisi suuv om parhilla, et Eesti riik olõs hää aig kõigilõ Eestimaa rahvakiltõlõ ni keelile. Ei olõ põhjuisi, mille ei piäsi võro keele parhillatsõl hää uma riigi aol häste minemä. Ja annas Jummal, et seo hää aig püsüsi.

Kildakõisi Hänike külä kirä- ja pillimiihist

RAUDSEPA VAMBOLA

Panõ kirja mõnõ miildetulõgi mineväl aastasaal Hänike küläga köudetüist kirä- ja pillimiihist.

20. aastasaal edimädsel poolõl elli Hänike külän kirämiis Loide Endel (1900–1987), kiä kirof näütemänge ja jutustuisi. Tä olf aokiränik ja edend taarusku. Paigapäälitsit inemiisi kutsõ tä üles kodo-uurmist tegemä ja kirja pandma. 1944. aastagal pidi tä Eestist är pagõma. Tä läts Ameerikalõ ja elli sääl uma elo lõpuni. Küläpillimiis olf Raudsepä Gustav (1882–1935), kiä pää-äsaligult mängse kannõld, a mõistsõ ka sõnnuga mängi. Tihtipääl tekä tä sõprulõ-sugulaisilõ kingis luulõtuusi. Gustavi pojatütär Rebäse Juta sai Villändin kultuuriharidusõ ja mängse akordioni, innekkõkkõ rahvamajjun ja perrepidudõl. Peris viiulivirtuosi olli

Loide Endel.

Ermeli Eduard (1913–1990) ja Toomõ Bruno (1887–1969), kiä mängse küläsimmaniil, rahvamajjun ja ka perrepidudõl. Koolilatsõn kuuli näide klassikalidsõ muusiga otsmiisi. Täambädsõ aoni mäletä, kuis nä ütenukuun esiti Mozarti «Väikut üümüusikat». A tuud kül ette ei tulõ, et nä noodist mängnü. Ermeli Eduardi viiulimängu saaf pidudõl hariligult Nurmetalo Ella duurkandlõ

Nii ei saa ka sõas valmisõlõmisõ säädmine võro keele püsümise aoujunt tagasi võtta ja pikäl aoujõnõl om väega tähtsä, kuis mi taal keerulidsõl aol uma keele ja kultuuri kirivüst hoita mõistami ja tahami. Võrokõsõ tundva täambä hinnäst parõmbalõ ja uhkõmbalõ ku puul aastasata tagasi. Pallo julgusõ hinnäst nimetä võrokõsõs, kõnõlda umma kiilt.

Võrokõsõ saava niisama arvo, et parhilla om sõas säadmise aig ni omma valmis maad ütenukuun tõisiga kaitsma. Tuud, et parhilla sõas-säädmine sünnüs kest võro keele ja kultuuri päämist alla, piäsi egä asapulck, kes Võromaa kaarti kaema vaivus, arvo saama, ku õks om tahtminõ arvo saia. Sõas valmissäädmine om mi piirkunnan, Eestimaal, tan Euruupa veere pääl midägi, millest mi ei päse. Pallo tulõgi tuu jaos ohvõrda. Aoluun omma säändse sõas-säadmise putnu näütüses mereviirt, mi väiksit saarõkõisi. Nii mõnõgi saarõ kultuur omgi nii periselt är kaonu. Ku hummõnpäiv tulnu uudis, et Põha-Eesti saarõ tulõ vahtsõst sõaasandusõs anda ni inemise ja suvitaja säält är kolli, esiki ku hää raha iist, siis kõnõlnu mi kõik kah avaligult, määne kahõ tuu Eestimaalõ om, et peräst pikki aastit riigile ja rahvalõ tagasi saadu saarõ jälleki inemiisi elost kaossõ. Säänesama tundminõ om parhilla võro rahval. Mi olõ kah tuud aigu nännü, ku väega suur osa Eestimaast olfgi sõaväe käen – näütüses tuud, mis või juhtuda luudusõga, põhaviiga, ku rassõ om olnu perän sõaväe tsolki kraami. Parhilla tahami, et elokeskunna sõaperi säädmine ei teesi säänest halva mi umalõ luudusõlõ ja eesti kultuurilõ. Sõas-säädmine käü seokõrd mi hindä, mitte võõra sõaväe puult. Tuuperäst piät mi väega häste tiidmä, määnest kahõ mi hindä maalõ tetä julgumi ja mis tuu om, midä mi esiki sõas-säadmise aigu hoitma piämi.

Võro keelele om säändsen olokõrran vaia kimmäst tukõ, mitte vällänaardmist. Võro kiil ja hindä tundminõ võrokõsõna om pikemb «projekt» ku sõda. Nigu luudushoiun kõnõlami luudusõ kirivüses – tuust, miä tege ökosüsteemi vindsõs –, nii tege ka eesti rahva sisemäne kirivüs mi maa ja rahva kimmämbäs.

Pulga Jaani mõtõlus

Tõõlinõ võitja

Tolaigu, ku Kolumbus Hispaania kuningannalõ Ameerikast kingis ilusiid lilli tõi, olliva Eestimaal perioodilise nällähädä. Kiäki tark pand tähele, et kartul ja teräviil ei ikaldu ütškõrraga. Nii saie nuu sugu-võsa, kiä kartuld naksõ kasvata, ütiskõnnan jämme otsa hindä kätte.

Lännü aasta suvõlõpp kulusi mul kokkuhoiu pääl. Katõ kuu söõgiraha tope puhtalt karmanni ja elli haigõmaja pudru pääl. Närvi olli küll kõik aig pingul: kas repän õks jätt mullõ mõnõ ületalvõkanakõsõ ja kas kikkalaul ei olõ talust är häönü.

Kui kodu jõudsõ ja lauta kopõrdi, tull' vällä, et kanaorsi om vaia manu panda. Mu nuur pini olf võtnu mu asõndamist nii tõsitsõlõ, et repän es julgu mitu kuud talu poolõgi tulla.

Mu üle 70 aasta naanõ olf (osalt mu telefonikõnõdõ toel) ütõsindä kartuli üles võtnu ja kotte sisse sortiirnü. Kui sis vana hää tutva tahtsõ minnu tõgädä, et ma lasi hinda haiglasängüst kartulivao vahe-lõ nõsta, olf mul vastus valmis: olõs lasknu küll, aga naanõ olf kartuli är võtnu ja vao segi ajanu. Tutva tekä tuu pääl jutun häste pikä (ja kandva) pausi ja ütël lõpus (üldsegi mitte mullõ): «Kuulõ, vai võtami mi kah uma karduli är. Pulk ollõv uma haigõpalatist är võtnu.»

Kui vana tutva vasta õiglanõ olla, sis tulõ miilde, et tolaigu olf võtmata kartuld põldõ pääl viil palfu. Sükus olf lihtsalt sääne.

Seo kevväi, kui olf joba selge, et hulga kartuld jääs üle, otsusti ma vana asja üle tsipa nalla tetä. Ütli naasõlõ: «Kulõ, tõmba õigõ seo pedäjõss tast tiiveerest lõkkõasõmõlõ. Siin om hää maa, võinu vai mõnõ kartuli maha panda. Siimnega piäsi vällä küll tulõma.» Ossa tõmmas är, tuu olf tõtõstõ jälle säälkotussõn, aga nägu olf sääne, et «är inämb midägi ütõlgu». Ma es ütse kah, nalla piat saama parasjagu.

Vipi Kaupo kirutas, et võrõldõn Keski-Euroopa, Ameerika, Hiina vai esiki araabia maiõga om meil hulga suurõmb võimalus elustiili muutõsiga toimõ saia, selle et mi hulgan om paras hulk inemiisi, kiä õks viil tiidvä, kuis leib, piim ja kardul periselt puuti omma saanu.

Nii et tõõlinõ võitja om vind-sõ naistõrahvas, kiä tiid, kunas midä korjada ja midä korjamada jättä ei tohe. Sõkkas viil vökkigi, ku muu ei avita.

PULGA JAAN

Talna võrokõsõ peivä suurtkoko

PLUMANNI KAJA-RIINA
Talna võro seldsi kultuuriministri

Pühapäevä, 7. lehekuul pidi Talna võro seldsi umma kõrralist keväjäst suurtkoko. Nigu õks, oll suurõlõkogolõ kutsutu külälaine. Ütenkuun lauti võrokõisi laulõ ja anti välä avvokirju. Talna võrokõsõ saiva tunda ütist tunnõt.

Seokõrd oll mi külälaine Kürsa Ere, kiä nãudãs umma vahtsõlt ilmunut luulõkoko «Taivast ja tuulõst». Ere kõnõl umast tüüst Põlvan notarin ja tuustki, kuis tä värsi sünnüse. Ere es olõ tulnu ütindã, tedã oll tugõman timã uma perrãtulõja.

Ere lugi ummi luulõtuisi ette ja timã kogost saiva tõõsõki huvilidsõ lukõ. Pildi pääl lugõ raamatut Ere koolisõsar Berendsen-Korzetsi Kersti.

Muusikalist aoviidust pakk seokõrd ahokõdset duo ummist seldsi liikmist: Annusveri Karin ja Soka Olev. Klavõri pääl mängse näidega ütten Aija Jaan. Duo kand ette tunnõtuid-tutvit laulõ, minkalõ Mürsepä Külli oll võrokeelidsõ sõna tennü.

Suurkoko päävplaaniin oll seokõrd ka viia teedõs edimãdsest võrokõisi kongressist pääliina võrokõisini. Mi, seldsi volimehe, ollimi kongressil kolmõkõisi: mi esinaandõ (kedã kutsumi ka presidendis) Mürsepä Külli, kirãnik ja aokirãnik Raitari Inga ja ma esi kah.

Andsõmi seldsirahvalõ teedã, et süã lãts lãmmãs, ku kongressil õkva pääl

Eesti hümni laulõti Kõiva Inda kirotdõd laulu «Mu latsõpõlvõ Võrumaa». Tuu laul om ka mi seldsi hümni ja tuuga alostami kõiki ummi suurõmbit kokko-saamiisi.

Ma es saa jãttã hepotamalda uma loosungiga: «Esãmaa ja imãkiil, kavvas-kavvas jãagu viil!» Tei tuu ekstra kongressi jaos ja jãti perãst kingitõses Võro instituudilõ.

Raitari Inga oll ütõs ütõist-kust inemisest, kiã valiti Võro kongressi vanõmbidõ kokko. Inga kõnõlõgi edimãdsest vanõmbidõ kogo kuunolõkist. Tunnustus Ingalõ sai seldsi puult ka avvokirãga ãr mãrgitü.

Mürsepä Külli lugi meile ette ka uma sõnavõtu kongressil, miã alãs pääl niimuudu: «Hüã põlisvõrukõsõ, välisvõrukõsõ ja võrukõisi sõbra! Mi olõmi Tallinast ja mi... toetami tävvega nii võru keele ku meele ku Võrumaa alalhoitmist. Tuu mõtõ om mi Tallina võru seldsi põhikirãngi seen. Kõik mi tegemise Tallinan tuginõsõ noilõ sõnnulõ. Seldsi tüükiil om võru kiil. Tiãtrupp Tungõl tege võrokeelitsit nãutemãnge, ansambli Liiso repertuaar om puhtalt võrukeelinõ. Võru keele kirãndõs-ligun kohvitarõn arotami kõkkõ kah õnnõ uman imãkeelen. Nãpotüütsõõr Nopõnãpo tegelese Võrumaa mustritõga. Olõmi iholt ja hengelt võrukõsõ, tuu om mi sisemine olõmus.»

Nii mi tan Talna võro seldsin hoiami umma kiilt ja tuu man saami lahuta ka miilt. Perãst istmist lãtsimi tõistõ tarrõ ütõntuuduid haukamiisi maitsma. Oll hüvã ütõhengãmine.

Ilosat kevãjãt kah teile kõigilõ!

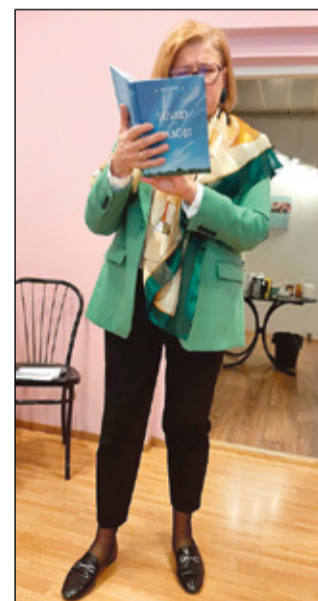

Seldsirahvas Talna võro seldsi kevãjãdsest suurkoglõ 7. lehekuul 2023.

PLUMANNI KAJA-RIINA PILT

Luu autor Plumanni Kaja-Riina uma loosungiga, mille tä ekstra võrokõisi kongressi jaos välã mãrkse ja valmis tekã.

Korzetsi Kersti lugõ Kürsa Ere luulõtust ette.

PLUMANNI KAJA-RIINA PILT

Priinime lugu

Rubriigin kõnõldas
perekunnanimmi periolõmisõst
ja tähendõsõst.

Jagomãgi ja Jagomãe

Neo nime (Jagomãgi – 50 kandjat, Jagomãe 40 kandjat) omma tegünü päämidselt Võrumaal Vaabinan pantust nimest *Jagomã*. Tõnõ võimalus om Harjumaal Jõelãhtme kihlkunna Ülga-se mõisa, kon panti *Jagomãe*. Alla kümne kandjaga vahtsõn kirãviien varjantsi (topõlt *a-ga*) Jaagomãe ja Jaagumãgi omma päämidselt Ülga-se nimest saadu, kuigi kirutamisõ varjantsi Jaagomãe tulõ ette ka Vaabinan peri nime man.

Vaabinan, parla Haidaku külãn om olõman Jaagu talurõhm. Nimi om saad edevãnõmbast Jaak. Kuigi 17. aastagasaa lõpu kaardi pääl omma sääl tõsõ nime, sobis varahampa, 1627 ja 1638, mainit Markusõ Jaak hãste kõgõ edimãdse nime andjas. Tuu Jaagu velle poig vai pojapoig Hans om andnu nime Hansi külãle.

Üte Jaagu talu man, kon 1820. aastil panti priinimi *Peddaja*, om Pedãjãmmãgi. Viil 1940. aastil om tuud mãke kutsut Jaagumãgi (*Jaagumãe pääl om Võru liin nãitã*). Tõsõ Jaagu talu man om ãkiliidsi perviga viil korõmb Jaanimãgi. Sääl talun, mink mõisakirju nimi oll Jaagu-Jaani (*Jago Jani*) pantigi seo nimi edimãlt *Jagomã*, 1850. aastaga hingelugõmisõst pääl *Jagomãe*. Jaagu Jaani keskmãdse poja

Jaani latsõ veivã nime lakja ja sääl harun om toimunu nime muutminõ nimetãjã kããntõsse kujulõ. Poig Jaani poja Iisaku peret om Rõugõ ja Vahtsõliina keriguraamatun naat joba tsaariaigu kirotdõ nime-kujuga *Jagomãgi*. Poig Jaani ütõ noorõmbit poigõ Kristjan Jagomã jõudsõ rãndãmisega välã Misso kanti, kost om peri ütõ tããmbãne kimmãs perekund, Regio mehe Jüri ja Teet ni Imãjõõ lodjakua miis Priit. Nãide nimi om iks kah Jagomãgi. Siin oll lugu nii, et kats Kristjani poiga, Oskar ja Eduard, muudi uma nime eestistãmisel ammõtõlikult *Jagomã* > *Jagomãgi*, a nãütõises Jüri esãl Evaldil pidi nimi muutuma nii, et riiklikku akti maha es jãã.

Tõsõn Eesti otsan, Jõelãhtme kihlkunna Ülga-se mõisa Rebala külãn omma olnu õkva säãndõsama nime edenimminõ välã. Ka sääl om olnu Jaagu-Jaani (*Jago Jani*) talu, peremiis Jaan ja pantu priinimi, mis edimãlt oll perekunnanimmi pandmisõ raamatun *Jagomãe* ja keriguraamatun *Jagomãe*. Marja Kallasmaa om seo nime man olõtanu kõõdust üte hãste vana nimega veidikese õdagu puul, Assakun, 1241 Taani hindamisraamatun *Jacomeckæ*. Tuu om vast sõski pallo pakut, selle et Ülga-se mõisan panti ka tõisi *mãe-lõpuga* priinimmi: *Katkomãe* ja *Nairimãe*. Ülga-se nime man tulõ ette ka keriklikku kirutamist nimetãjã kããntõsse kujul – *Jagumãggi* –, kost on tulnu tããmbãne harv nimi Jaagumãgi.

SAARÕ EVAR

Kãsitõõkonkursi «Latsõlik ja lustilinõ» parõmba tüü

OJA VILVE PILDIT

Pããpreemiã sai konkursil **Alla Helve** tãhti ja vãrme opmisõ mäng vãikeisile latsilõ. Vildiperãkeisist ummõlduid tsilõkõisi rõõmsit tegelãisi om terve tãhistü jago. Vildielãjide pargiga and koton tetã puppiatrit vai võtta nãid appi jutussidõ kõnõlõmisõ man. Latsilõ piãsi mitund muudu mãngmisemõodu egãte meeleperi olõma.

Preemiã sai **Viksi Heli** tett mãng «Tamkaplats». Tuu om tamkamãng (kabe), midã saa mãngj nõpsega. Mãngolavvas om linãnõ kruudulidsõ kirãga koet linãkõnõ. Mãngo om hãã kokko pakki ja lihtsã ütõn võtta.

Preemiã sai ka **Bahmatõevi Tiina**, kiã oll tennü ütõnvõetava trips-traps-trulli-mãngo. Mãngoplats om suurõ rõiva pääl välã ummõld ja mãngõpulkõs omma vanamõodulidsõ välãummõlõsõga kirãdõ rõivãdsõ tsõõri.

Esi riike nuuri- ja kultuuritõõtãjã otsva viise, kuis nuuri kogokunna-kultuuri mano tuuva. Jãrgmãdsest katõl aastagal otsva Itaalia, Türgü, Poola ja Eesti nuuri- ja kultuuritõõtãjã Euroopa Liidu tugõmisõl viise, kuis muudu noorõ hinnãst kogokunna osana võissi tunda ja nãid inãmb kultuuri mano tuuva. Edimãst kõrda saiva nelã riigi kultuuri- ja nuuritõõtãjã ja kultuuriperãndõse huvilidsõ kogokunnaliikmõ kokko 4.–10. lehekuul Rõugõ vallan.

Ütel päävãl kaiva kultuurisaadigu ka Mehkamãe kultuuriello ja Fastrõ Mariko ni Jüvã Sullõv kõnõli nãile vãikeisist kiillist. Muu hulgan aviti projektist ossavõtãja Tarto Ülikooli keeleprogrammi «Neurotõlge» abiga võrokeelitsõle Vikipeediãle mõnõ artikli kirota. Pildi pääl seletãs Jüvã Sullõv, midã tähendãs inãmbõisi vãikeisi kiilli jaos umakeeline Vikipeediã.

LAUBE KADRI jutt ja MALINSKA-MARGA URSZULA pilt

Telli Uma Leht!

6 kuud – 8 €, 12 kuud – 14 €,
e-arvõ püsissõmõleping 1 € kuun.

Telli saa ExpressPostist:
tellimine.ee/umaleht,
tel 617 7717.

Keväjäpido välähpul koolisainu

LIIVA AASA

1964. aastal opsõ ma parhil-latsõs aos kinni pantuh Koplei koolih. Et kevjä panti koolimajja liinalatsi laagri, tull pido pitä välähpul koolisainu ja sobilikus kotusõs sai Vahtsõ-Saalusõ rahvamaja.

Ku päiv nakaš õdaguhe vaoma, naksimi kotost, Rāpomõtsa külästä, katõköisi naabrilatskõsõga pitto mine-mä. Tii pääl trehvisimi paari koolisõsaraga kokko. Üteh olf teedäki minek lust ja lillipido.

Jõudsõmi Havvõ mano, kohe jäimi kooli mant autot uutma, et edesi sõita. Sää olf punt latsi, kellel tull ütehkuuh kõgõ egäsugumaidisi mõttit päähä. Tsurä naksi hariligult kõvvu miihi mängmä ja nii olf seokõrd kah.

Tii veereh rõbahtimi tutvut külänaist Ernat, kellele Väino nakaš haussi ajama: «Mille sa pinni nälität, et tuu kannu süü-mä piät?» Ollimi kuulnu jah, et timä pini nii ollõv tennü.

Erna tahtsõ teedä: «Kost sa tiät, et pini kannu sõõvä?» Väinol õkva vastus valmis: «Mul kotoh sei pini kikka är, a tuust olõ õs midägi, timäst elokanna nigunii es saanu!» Erna selef, et timä pini es süü kannä är, a õnnõ pitsif. A Väinol saa-as iks viil süä tsälka, pruuvsõ edesi umma liini aia ja küsse, kas kivvi või lumpi visada. Lupa tä es saa, a visas huuga plartsti müragu kivi vette. Kõrrapäält sai esi kah teenitü palga kätte, ku muano vesi tälle vasta silmnäko tsiugahu ja säält edesi pido-rõividõ pääle.

REIMANNI HILDEGARDI TSEHKENDÜS

Kõrraga jõudsõ auto peräle ja naksimi robinal kasti ronima. Erna haarah mul käsüsst kinni ja küsse, mis taa poisikõsõ nimi om, a ma tei näo, nigu tuu ei olõ mu asi. Hätä piteh mahtusimi kõik autokasti är ja kiäki kukaš mu saksa keele oppaja kõrvalõ istma. Kõik larmssi ja tõukli, nii et otsa pääl es olõ. Ma pelksi, et äkki kuugahta viil õpsilõ pääle ja või tälle hallu tetä.

Viimäte lätš sõit suurõ kiuhk-misõ ja larmiga vallalõ. Mu jaos olf andsak, et oppaja olf vaganõ harilik inemine ja naarahf õnnõ. Koolih tunni aigu olf tä tõõnõkõrd küländ hõel.

Kuurma ku heriläsesepä jõudsõ Saalusõhe peräle ja meil tull kastist maaha ronni. «Hüp-

pämi kaugust!» pand kiäki ette. Poisikõsõ võti õkva rivi ja Väino olf kekaõps. Mi näidega üteh es lää ja ronisimi tasaligult maaha. Rahvamajah seeh olf pümmevõitu, selle et eelektrit sää es olõ. Petrolilamp õnnõ palli laeh, nii et kukkivõrd iks olf nätä, kohe astu ja istu.

Pido pidi algama kell ütessä, a alaš pallo ildamba. Meil olõ õs tuust midägi, joosimi järve viirde. Sää olf lõpmaalda illos olla. Naksimi õkva lutsukivve otsma, et vii pääle lutsu visada, ku kuulsõmi: «Tulkõ joba!» Pannimi padavai juuskma ja alaški pido. Latsikuur laulsõ piaaigu nigu Lindora sandi katõköisi katõõiskümne keele pääle – pümme olõ õs jo häste koori-

juhti nätä. Koorijuhil, kiä olf tuusama saksa keele oppaja, lätš hari vereväs, tuu es jää meil mitte katõ silmä vaihõlõ. Tuu iist näütemäng «Nukidsamiis» lätš väega häste.

Pääle iinkavva saimi viil illo pitä ja tandsi koolisõsara Taimi härmoonigumängu perrä. Tandsupõrmand olf päämidselt latskõisi perält, tsura lõmpsõva nuka takah hindävaihlõ. Vaihlõ harva julgu mõni näist mi ette kumardama tulla. Lätš häste, sai tandsi, es lää, sai korvi. Tsurapundist olf kõgõ julgõmb Vello, kiä tandsõ kõik aig uma Külliga.

Tands läbi, alaš kodosõit. Autokastih olf pallo rahvast ja kõik es mahu istma. Kõgõ hullõmb olf, et koskilt es olõ kinni hoita. Nii mi sis sõidimi ja kuugaskõlimi külh ütele ja tõõsõlõ poolõ, a tuu olf väega andsak, kuimuudu kiäki põrmandulõ pikäle sattõ.

Mõisamäel tulliva mi külä latsõ maaha, selle et mu sõbranna esä tull meile sinnä esikallajaga vasta. Autokastih tulliva meile viil pidotuuri pääle ja võtsõmi laulu üles. Ah sa vana, laul lätš ekäpiteh laapsahe, mitte nii, kuis inne lava pääl. Ku ma maaha är tull, jäi viil kõrras aos edesi-sõitjõdõ hellet lauluhellü kullõma. Ütsindä sääll kottpümme saistõh sattõ süä saapasiirde. Pelksi mis ma sääll pelksi, viimäte iks julksi ja joosi nii, et kunda käve kukruhe. Egas Võro veri ei värise! Kotoh tsukski kipõlt ussõ rampi ja kai kellä – tuu olf pul kolm läbi. Lätši kõrrapäält magama.

dõn es saa ma mammat hoiata, et ärgu tä ülgu, et mi sakõstõ nii ilda pääle jäämi.

Mamma tekk oppajaga mi ildasjäamisest juttu. Meitern naardsõ tuu pääle mammalõ, et kül tä nüüd meid viil peräst tunnõ jätt.

Peräst tunnõ jätmist es tulõ. Meitern hoobis pallõl mi käest andis, et tä nii kehvä mate oppaja om olnu, ja lubasi hinnäst paranda.

Ollimi allõs supi kokku kiitnül!

AIDMA HELE

Kiitsemi supi kokku

Midä latsõpõlv kavvõmbalõ jääs, toda armsambas lätt. Ja mi armsa väiku Kaika kuul tulõ õks miilde.

Mi kandist käve tuul aol uma 14–15 last Kaikamäel koolin. Minnen olf koolitii lühemb, väiku jalgrada vei õkva üle hainamaa.

Tagasi tullimi harilikult Haapsaarõ kaudu. Tii olf pikemb, a tuu iist olf aigu, nalfa, naaru, krutskit rohkõmb.

Kevjäe ja sügüse mängsemi sagõhe Haapsaarõ takan platsi pääl rahvastõ palli. Mõnikõrd ollimi õks nii huun, et kodu jõudsõmi pümme. Palli pillõn unõtimi ao. Kotun kõnõlimi mammalõ, et meid jäetäs mat-test peräst tunnõ ja sõs oodami kinnijääjät, kuis tä muidu üt-sindä pümme kodu tulõ.

Periselt määnestki kinnijätmist olõ-s, tuu olf meil õnnõ ettekäänüs. Meitern, mi hää ja nõudja mateõps, tekk tunnin egäle oinalõ kah asa nii selges,

et peräst tunnõ jätmist es tulõ kõnnõ allagi.

Mi võlsminõ tull kogõmalda vällä: Meitern tull ütspäiv mi poolõ mahooniapuhma otsma. Meil käve samal aol Haapsaarõn kipõ pallilahing. Kisksõ joba pümme minemä. Kõrragõ keski röögä: «Dire!»

Kos meil olli nüüd jala! Juusksõmi elu iist, vahepääl kaimi takka ja mis mi näimi: Kaika kooli juhataja Meitern sõit meil jalgrattagõ takan. Lätsimi viil rohkõmb ähmi täüs. Kodu jõu-

Latsilõ

Vastus saada
üte nädäli joosul
meiliaadrõssi pääle
latsinukk@umaleht.ee
vai postiga:
Uma Leht,
Tartu 48,
65609 Võro.

Vastussõ mano panõ
kirja uma nimi, vannus
ja kimmähe ka
postiaadrõs.

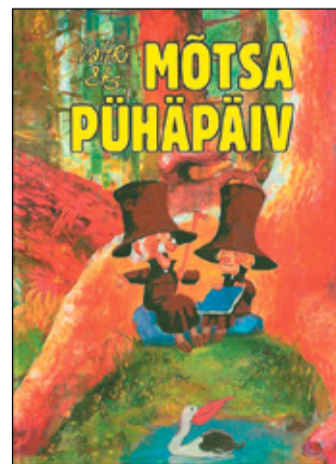
Vastajidõ vaihlõ loositas
vällä võrokeelitsit välläandit.

Latsinukka tugõva
Võro instituut
ja Võro selts VKKF.

Minevä kõrra vastus:
KORSTNAPÜHKJÄ.
Avvohinna saa
REBÄSE SEBASTIAN (11)
Viitka küläst.

Leheküü om latsikirändüse kuu. Kullõ' Helüaidast Valtri Etsi raamadu «Mõtsa pühapäiv» samanimelist juttu: <https://helüait.ee/1-motsa-puhapäiv/>. Vasta' küsumüisile.

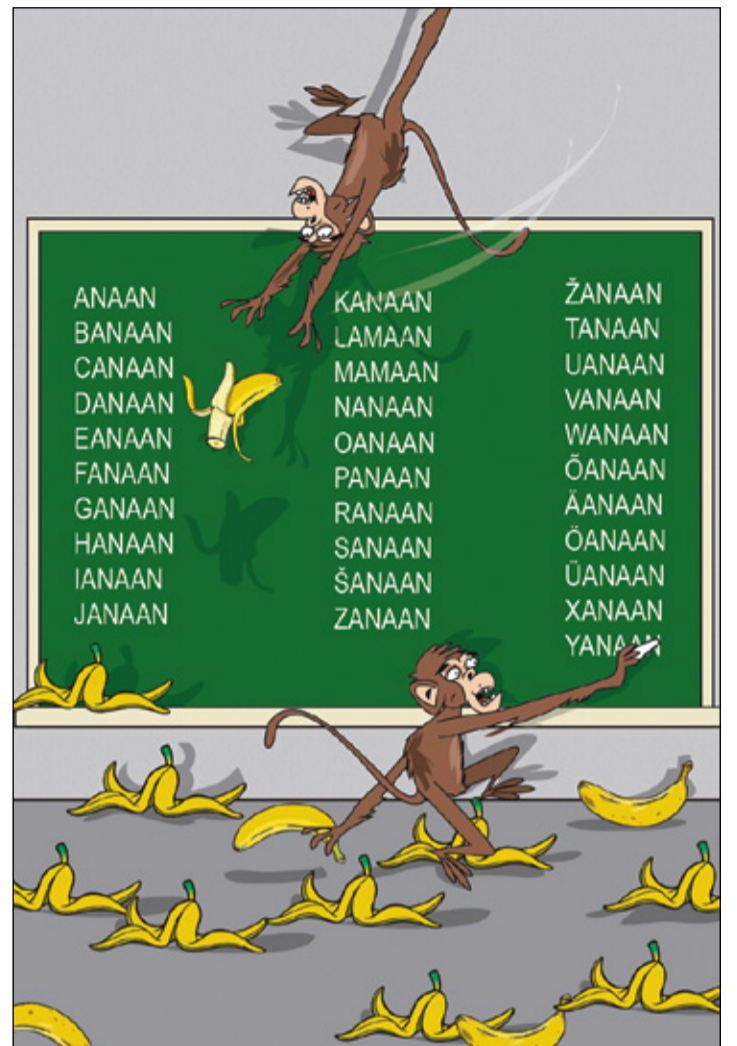
1. Mõts olf umbõlõ suur.	õ	v
2. Mõtsan es olõ' inemise sõkutuisi ratu.	õ	v
3. Mõtsan olli' õnnõ mõtsaeläjide raa'.	õ	v
4. Mõts olf väega vana.	õ	v
5. Inemine olf puu' sinnä' istutanu.	õ	v
6. Inemiisil olf sääll hää lihtsä jaluta'.	õ	v
7. Mõtsaeläjil ja tsirgõl oll' sääll hää ellä'.	õ	v
8. Mõtsan elli' maa-aludsõ'.	õ	v
9. Maa-alutsit om rassõ nätä'.	õ	v
10. Maa-alutsilõ miildüse' kõik inemise'.	õ	v
11. Maa-aludsõ' eläse' tammõ all.	õ	v
12. Üte maa-aludsõ nimi olf Kikertokk.	õ	v
13. Tõsõ maa-aludsõ nimi olf Kananäpp.	õ	v
14. Mõlõmbal maa-alutsõl olf pään nokamüts.	õ	v
15. Maa-aludsõ' mõisti' nõidu'.	õ	v
16. Nä tahi' mõtsa nõidu' välämaa eläjit.	õ	v

«Mõtsa pühapäiv» om lugu tuust, kuis maa-aludsõ' nõid-va' näide meelest sündsihe kotussihe egäsugumaidisi kasvõ ja eksootiilidsi eläjit. Autor ja kunstnik Edgar Valter. Võro kiilde pand Pulga Jaan. Raamadu and' vällä kirästüs Elmatar (1999).

Parm tsuskas

Nalapildiga tsuskas ütiskunda mõnõst hellembäst kotussõst
Rõugõ Rebäse külä miis VARUSTINI ANDRES, tunnõt ka nimega PARM.

Banaanitähistü.

Tossu Tilda pajatus

Hää hõnguga kraam

Ku mi sõsaraga väiku latsõ ollimi, kõnõl esä meile umast nuurusõaost. Tä elli perrega Kasaritsan Kõõri talon ja tedä kutsuti Kõõri Ruudis.

Võro liinan olf laat. Sinnä lätš pallo rahvast, Kasaritsa poisi kah uma kambaga. Kül olf laadu pääl kõkkõ värki: koomuskitegijit, lõõtsmoonigu-mängijit, kaartõ päält kaejit. Olf näpõmihi ja lõbusit naisi kah. Kõik pruuvsõva laaduliidsi käest rahha kätte saia.

Üte putka man olf perädü hulga rahvast. Inemise olli sis säändsõsama nigu parhillaki: iks taheti tuud välämaa kaupä. Putkan müüdi neläkandiliidsi väega hää hõnguga tükkeisi.

Kaupmehe jutust Kasaritsa poisi arvu es saa, tuu es olõ Eestimaa miis. A inemise kõik

osti ja poisi mõtli kah, et ku taal kraamil nii hää nuhe om, sis om täl kimmäle hää mekk kah. Egäüts olf laadu jaos rahha kofanu, tuu iist saiva nä osta tükükese tuud välämaa kaupä.

Ku poisi perän laatu kodo poolõ kõndsõ ja üle raudtii är sai, otsusti nä hää kauba är pruuvi. Mekk es olõ nii hää ku hõng, a tuust huulmada käve kõva süümine. Peräkõrd ütef üt: «Poisi, kurat, seo om jo siip!» «Mis taa muu ku siip,» jäi Ruudi kah nõuhtõ, selle et kõigil suu vatuti pään.

Üts poiss olf ostnu kats tük-kü ja kõik är kah sõõnõ. Ku tull edimäne puhm pääle surnu-aida, karaš tä puhma taadõ. Tuu värk, miä timä seest sääll vällä tull, olf kõkkõ muud ku hää hõnguga kraam.

TOSSU TILDA

Muda Mari pajatus

Mine mõtsa!

Ma kuuli raadiost, et seo aasta pandas riigimõtsa kasuma katskümend neli miljonit puud. Külmä kevjä peräst jääs mõtsaistutamisõs paar nädälit veidemb aigu. Mito kõrda om hõigatu, et inemiisi appi kutsu nuuri puukõisi kükkämä.

Seo näälgi omma suurõ mõtsakükkämistalگو. Looda, et kõik nuu mõtsamajandamisõ vastadsõ kah läävä ja pandva mõnõ puu kasuma. Eski Roodsi kuning käve uma Silviaga Eestimaal puid istutamah. Abis iks olf. Mine sa kah mõtsa ja kükkä puu vai paar!

MUDA MARI

PESÄST VÄLLÄ

Vahtsidõ võrokeelitside latsilaulõ kontsõrt

28. mail 2023 kell 15

Karilatsi Vabaõhumuusõumin

Laulõ laulva

Laulupesä latsõ Tartost

Kõik huulidsõ omma oodõdu!